

Folkmordet i Gaza: Rättsliga skyldigheter, pliktförsummelse och kostnaden för medskyldighet

Per den 21 juli 2025 är det pågående folkmordet i Gaza inte bara en humanitär katastrof – det är ett förödande åtal mot den internationella rättsordningen. Med över 60 000 dödade palestinier, en svält som slukar över en miljon liv och Gazas infrastruktur reducerad till ruiner, står världen inför en enda sanning: folkmord har begåtts, och de som hade en rättslig och moralisk plikt att förhindra det misslyckades. Denna essä beskriver de bindande internationella skyldigheter som utlösts av folkmordskonventionen och Internationella domstolens (ICJ) domar, försummelsen av denna plikt av nyckelstater och den djupa kostnaden – rättslig, etisk och reparativ – för deras medskyldighet.

Rättsliga skyldigheter enligt folkmordskonventionen

Konventionen om förebyggande och bestraffning av folkmord från 1948 ålägger alla undertecknare en tydlig skyldighet:

“De fördragsslutande parterna bekräftar att folkmord, oavsett om det begås i fredstid eller krigstid, är ett brott enligt internationell rätt som de åtar sig att förebygga och bestraffa.”

Folkmord definieras i artikel II som:

“Någon av följande handlingar som begås med avsikt att helt eller delvis för-
inta en nationell, etnisk, rasmässig eller religiös grupp som sådan: (a) Att
döda medlemmar av gruppen; (b) Att orsaka allvarlig kroppslig eller mental
skada; (c) Att medvetet skapa levnadsförhållanden avsedda att leda till grup-
pens fysiska förintelse; (d) Att förhindra födslar; (e) Att med våld överföra
barn.” **

Israels agerande i Gaza – inklusive massmord, avsiktlig svält, förstörelse av sjukhus, jordbruksmark och hem – uppfyller tydligt **actus reus** för folkmord.

Internationella domstolen (ICJ) bekräftade i sitt **avgörande 2007 i Bosnien och Hercegovina mot Serbien och Montenegro**:

“En stats skyldighet att förebygga, och den motsvarande plikten att agera, uppstår i det ögonblick staten får kännedom om, eller normalt sett borde ha fått kännedom om, förekomsten av en allvarlig risk för att folkmord kommer att begås.”

Denna skyldighet handlar om handling, inte resultat. Stater måste agera med alla tillgängliga medel, proportionerliga mot deras inflytande.

I **januari 2024** fastslog ICJ i *Sydafrika mot Israel*:

“Fakta och omständigheter är tillräckliga för att sluta att åtminstone några av de rättigheter som Sydafrika gör anspråk på... är rimliga. Detta inkluderar palestiniernas rätt i Gaza att skyddas från folkmordshandlingar.”

Detta utlöste omedelbara rättsliga plikter för alla fördragsparter. Enligt **artikel 41** är dessa preliminära åtgärder bindande. Att inte agera från och med det ögonblicket utgör en överträdelse av internationell rätt.

Pliktförsummelse av mäktiga stater

Trots den rättsliga tydligheten har världens mäktigaste stater – USA, Tyskland och Storbritannien – inte bara misslyckats med att uppfylla sina skyldigheter, utan aktivt möjliggjort folkmord.

- **USA:** Med 3,8 miljarder dollar i årlig militärhjälp, ytterligare vapen under konflikten och upprepade veton i FN:s säkerhetsråd valde USA allians framför laglighet. Deras misslyckande speglar Serbiens skuld i Bosnienfallet.
- **Tyskland:** Samtidigt som man åberopade “Aldrig igen” exporterade Tyskland vapen till Israel för 326 miljoner euro enbart under 2024. Dess historiska ansvar har vänts – beväpnat för att försvara det oförsvarbara.
- **Storbritannien:** Med vapenexport för 42 miljoner pund och konsekvent diplomatiskt skydd har Storbritannien undergrävt sitt eget arv inom internationell rätt. Dess plikt att agera var tydlig – och försummad.

Enligt **artikel III(e)** i konventionen är “medverkan till folkmord” i sig självt ett brott. Dessa stater har, genom materiellt stöd och underlåtenhet att ingripa, passerat denna tröskel.

Folkmordsavsikt: Från retorik till verklighet

Mens rea för folkmord – avsikten att förinta en grupp – behöver inte gissas. Den har upprepade gånger deklarerats av israeliska ledare:

“Palestinier är som djur, de är inte människor.”
Eli Ben Dahan, 2013, ledamot av Knesset

“Vi kämpar mot mänskliga djur och agerar därefter.”
Yoav Gallant, 9 oktober 2023, Israels försvarsminister

“Att låta Gazas invånare svälta ihjäl skulle kunna vara berättigat och moraliskt...” “Vi har rivit Gaza fullständigt... Armén kommer inte att lämna en sten

över en annan.”

Bezalel Smotrich, 5 augusti 2024, Israels finansminister

“Den enda lösningen är att bränna Gaza med dess folk på en gång.”

“Vårt gemensamma mål är att utplåna Gaza från jordens yta. Bränn Gaza nu.”

Nissim Vaturi, 20 november 2023, vice talman i Knesset

“Armén måste hitta sätt som är mer smärtsamma än döden för civila i Gaza.”

“Att döda dem räcker inte.”

Amichai Eliyahu, 5 januari 2024, Israels arvminister

“Det finns inga oskyldiga. Gaza måste jämnas med marken.”

“Vi kommer inte att tillåta ett enda gram hjälp till Gaza förrän dess folk bönar och knäböjer.”

Itamar Ben Gvir, 2024, Israels nationella säkerhetsminister

“Varje barn i Gaza är en fiende. Vi måste ockupera Gaza tills inte ett enda barn finns kvar.”

Moshe Feiglin, 22 maj 2025, före detta ledamot av Knesset, ledare för Zehut-partiet

Dessa uttalanden är inte retoriska utsmyckningar. De är öppna erkännanden av folk-mordsavsikt. Kombinerat med Israels agerande – massmord, svält, urban förstörelse – bildar de ett fullständigt rättsligt fall för folkmord.

Kostnaden för medskyldighet: Reparationer och ansvar

De rättsliga konsekvenserna av folkmord stannar inte vid fördömande. De inkluderar **reparationer**.

I enlighet med ICJ:s logik i *Bosnien* och Internationella brottmålsdomstolens (ICC) normer för offercentrerad rättvisa måste reparationer betalas inte bara av förövarna utan även av de stater som misslyckades med att förhindra eller materiellt möjliggjorde brottet.

Reparationer bör inkludera:

- **Till överlevare i Gaza:** Uppskattningsvis 18,5 miljarder dollar för återuppbyggnad (Världsbanken, 2025)
- **Till palestinier på Västbanken:** För förluster till följd av bosättares expansion och våld – 5–10 miljarder dollar
- **Till den palestinska diasporan:** För historisk expropriering och exil – 10–20 miljarder dollar
- **Till en framtida palestinsk stat:** För att återuppbygga suveränitet och infrastruktur – 30–50 miljarder dollar

Finansieringen bör samlas in genom en FN-administrerad fond. Rättsliga åtgärder, både nationella och internationella, kan tvinga fram efterlevnad. ICJ:s slutgiltiga dom – fortfarande väntande – kan skärpa detta krav till verkställbara skyldigheter.

Tyskland, som under de senaste 77 åren har betalat reparationer till Israel som erkännande av sina brott under Förintelsen, befinner sig nu på andra sidan av historien. Genom sin passivitet – och värre, genom sitt direkta stöd via vapenleveranser – har det säkerställt att det sannolikt kommer att behöva betala reparationer till det palestinska folket under de kommande 77 åren. Dess moraliska kapital efter kriget har inte spenderats på rättvisa, utan på att upprätthålla orättvisa.

Vad gäller Israel – den främsta förövaren av folkmordet – kan dess ansvar inte sluta med ekonomisk ersättning. Med tanke på omfattningen av förstörelse, fördrivning och trots mot internationell rätt kan Israel kanske inte klara av att uppfylla sina reparativa skyldigheter enbart genom monetära medel. I ett sådant scenario kan **territoriell restitution** – återlämnande av stulet land till dess rättmätiga palestinska ägare – framstå inte bara som ett moraliskt imperativ utan också som en rättslig nödvändighet.

Slutsats: Plikt kränkt, rättvisa krävd

Folkmordet i Gaza skedde inte i hemlighet. Det utspelades live, inför ögonen på en juridiskt bunden värld som valde passivitet.

De rättsliga skyldigheterna var tydliga. **Pliktförsummelsen** var avsiktlig. **Kostnaden för medskyldighet** måste nu betalas.

Detta är inte bara Israels brott. Det tillhör också de stater som finansierade, beväpnade och försvarade det. Reparationer, åtal och historisk räakenskap är inte bara möjliga – de är nödvändiga.

Tyskland, som utropat sig till väktare av moralen efter Förintelsen, kommer att tvingas stå till svars för sin dubbelmoral. Och Israel, som har förstört ett folk och uttömt sin egen legitimitet, kan finna att dess enda återstående valuta är det land det tog med våld – och som det nu måste återlämna.

“Aldrig igen” är inte ett slagord. Det är ett ansvar. Och i Gaza har världen misslyckats.